

รายงานที่ ๙๙๑/๒๕๕๘ เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิของผู้ต้องขัง กรณีขอความช่วยเหลือเรื่องคดีความและกรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ แกล้งข่มขู่การจับกุมทำให้ได้รับความเสียหายต่อเกียรติยศและชื่อเสียง

ประเด็นคำร้อง

ผู้ร้องเรียนว่า ผู้ร้องถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร แดน ๑ ในคดีลักทรัพย์ เดิมเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๗ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครได้ส่งตัวผู้ร้องเข้ารับการรักษาตัวที่สถาบันกัลยาธนากรนครินทร์ กรณีที่ผู้ร้องป่วยเป็นโรคไบโพลาร์ (Bipolar Disorder) ตามคำสั่งศาลอุทธรณ์ ผู้ร้องเข้ารับการรักษาตัวได้ประมาณ ๑ เดือน และได้พบเห็นเจ้าหน้าที่สถาบันกัลยาธนากรนครินทร์ทำร้ายผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาคณะอื่น ๆ รวมทั้งมีการกักขังให้อยู่ภายในอาคารทั้งวันทำให้ผู้ร้องมีอาการหวาดระแวง และหนีออกจากสถาบันกัลยาธนากรนครินทร์โดยไม่กลับเข้ารับการรักษาคณะอื่น ผู้ร้องทราบว่าศาลอาญากรุงเทพใต้ได้ออกหมายจับ เนื่องจากผู้ร้องผิดเงื่อนไขของศาลอุทธรณ์ หลังจากหลบหนีผู้ร้องมีอาการกำเริบ เนื่องจากขาดยาและไม่ได้รักษาต่อเนื่อง จึงไปก่อกบฏ ลักทรัพย์ใหม่อีกหลายคน และถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ จับกุมดำเนินคดี ต่อมา เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้าเยี่ยมผู้ร้อง ณ เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร และได้สอบถามประเด็นการขอความช่วยเหลือจากผู้ร้อง โดยได้รับแจ้งว่า ผู้ร้องมีความประสงค์ขอให้ตรวจสอบ

การพิจารณาคำร้อง

๑. การพิจารณาข้อมูลคำร้อง

คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องร้องเรียนดังกล่าวมีประเด็นเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิของผู้ต้องขัง ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๕

๒. ประเด็นการตรวจสอบ

๒.๑ ประเด็นที่ขอให้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีขอให้ติดต่อญาติของผู้ร้องเพื่อช่วยเหลือเรื่องค่าครองชีพ และขอให้ประสานกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เพื่อจัดหาทุนความให้การช่วยเหลือต่อผู้คดีลักทรัพย์

๒.๒ ประเด็นการตรวจสอบมีว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อแกล้งข่มขู่การจับกุมตัวผู้ร้อง ทำให้ได้รับความเสียหายต่อเกียรติยศและชื่อเสียง เป็นกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่ อย่างไร

ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาถึงคำร้องและความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและกลั่นกรองรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วมีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีที่ผู้ร้องขอความช่วยเหลือโดยให้ติดต่อญาติเพื่อช่วยเหลือเรื่องค่าครองชีพ นั้น เห็นว่า ผู้ร้องได้รับความช่วยเหลือจากญาติ กรณีดังกล่าวจึงเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ร้อง และปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรยุติเรื่องในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๒ กรณีขอให้ประสานกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเพื่อจัดทำนายความให้การช่วยเหลือต่อผู้คดี นั้น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่แล้ว ตามนัยมาตรา ๑๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการดังกล่าวให้ผู้ร้องทราบแล้ว คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรยุติเรื่องในประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๓ กรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อได้แถลงข่าวการจับกุมผู้ร้อง ทำให้ได้รับความเสียหายต่อเกียรติยศและชื่อเสียง ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน นั้น

ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อได้ร่วมกันแถลงข่าวการจับกุมผู้ร้องนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล รวมทั้งสิทธิของบุคคลในเกียรติยศและชื่อเสียงได้ การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๑ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๔ ประกอบกับกรณีการแถลงข่าวการจับกุมต่อสื่อมวลชน นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีรายงานผลการพิจารณาคำร้องที่ขอให้เสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย ตามรายงานผลการพิจารณา ที่ ๒๔๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานต่างๆ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในการเน้นย้ำและกำชับไปยังหน่วยงานในสังกัดให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี และมีมาตรการการแก้ไขปัญหาไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด อนึ่ง คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ควรกำชับสื่อมวลชนให้มีความรอบคอบในกระบวนการตรวจสอบ และนำเสนอการแถลงข่าวการจับกุมผู้ต้องหาในคดีอาญาเพื่อมิให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อไป

มาตรการการแก้ไขปัญหา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นควรมีมาตรการการแก้ไขปัญหาคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับมิติสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ได้ให้การคุ้มครองและรับรองไว้ ดังนี้

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรกำหนดแนวทางโดยหาวิธีการที่ไม่จำเป็นต้องนำตัวผู้ต้องหา ในคดีอาญามาแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีดังกล่าวอีก โดยพิจารณาตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยมีรายงานผลการพิจารณาคำร้องที่ขอให้ เสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย ตามรายงานผลการพิจารณา ที่ ๒๔๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานต่างๆ แล้ว

๒. คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ควรกำชับสื่อมวลชนให้มีความรอบคอบในกระบวนการตรวจสอบและ นำเสนอการแถลงข่าวการจับกุมผู้ต้องหาในคดีอาญาเพื่อมิให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อไป

ทั้งนี้ ขอทราบผลการดำเนินการภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี เนื่องจากปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีการนำผู้ต้องหาไปแถลงข่าวการจับกุมนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยมีรายงานผลการพิจารณาคำร้องที่ขอให้เสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการ ปรับปรุงกฎหมายต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานต่างๆ แล้ว ตามรายงานผลการพิจารณา ที่ ๒๔๔/ ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ แต่ยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ดังนั้น จึง เห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังกล่าวข้างต้น โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อให้สอดคล้องกับมิติสิทธิและเสรีภาพตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ได้ให้การคุ้มครองและรับรองไว้ และเพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิด สิทธิมนุษยชนต่อไป

มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครอง และมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๘ จึงมีมติให้มี ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรี และมีมาตรการการแก้ไขปัญหายังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด อนึ่ง คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สภาวิชาชีพ ข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ควรกำชับสื่อมวลชนให้มีความรอบคอบในกระบวนการตรวจสอบและนำเสนอการแถลงข่าวการจับกุมผู้ต้องหา ในคดีอาญาเพื่อมิให้เกิดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอทราบและติดตามผลการดำเนินการต่อไป